

I. ĐỌC HIỂU (3,0 điểm).

Đọc bài thơ sau và trả lời câu hỏi:

Mẹ

Viễn Phương¹

(1) Con nhớ ngày xưa mẹ hát:
... “Hoa sen lặng lẽ dưới đầm
Hương bay dịu dàng bát ngát
Thơm tho không gian thời gian...”.

(3) Khi con thành đóa hoa thơm
Đời mẹ lắt lay chiếc bóng,
Con đi... chân trời gió lộng
Mẹ về... nắng quai chiều hôm.

(2) Mẹ nghèo như đóa hoa sen
Năm tháng âm thầm lặng lẽ
Giọt máu hòa theo dòng lệ
Hương đời mẹ ướp cho con.

(4) Sen đã tàn sau mùa hạ,
Mẹ đã lìa xa cõi đời.
Sen tàn rồi sen lại nở
Mẹ thành ngôi sao lên trời.

(Dẫn theo Nhà văn và tác phẩm trong nhà trường, Viễn Phương, Thanh Hải, Nguyễn Khoa Điềm, NXB Giáo dục Việt Nam, 1999, trang 37)

Câu 1. Chỉ ra các từ láy có trong khổ (1) của bài thơ.

Câu 2. Em hiểu như thế nào về câu thơ: *Hương đời mẹ ướp cho con.*

Câu 3. Phân tích hiệu quả của biện pháp tu từ ẩn dụ được sử dụng trong hai câu thơ sau:

*Khi con thành đóa hoa thơm
Đời mẹ lắt lay chiếc bóng*

II. LÀM VĂN**Câu 1 (7,0 điểm).**

Từ ý tưởng được gợi ra trong bài thơ *Mẹ* (Viễn Phương), hãy nêu suy nghĩ của em về ý kiến của Bersot: *Trong vũ trụ có lắm kỳ quan nhưng kỳ quan đẹp nhất là trái tim người mẹ.*

Câu 2 (10,0 điểm).

Trong tác phẩm *Tiếng nói văn nghệ*, tác giả Nguyễn Đình Thi viết: *Mỗi tác phẩm lớn như rọi vào bên trong chúng ta một ánh sáng riêng, không bao giờ nhòa đi...*

(Dẫn theo SGK Ngữ văn 9, Tập 2, NXBGD 2016, tr.14)

Em hiểu như thế nào về ý kiến trên? Từ bài thơ *Mẹ* (Viễn Phương) hãy phân tích và làm rõ *ánh sáng riêng* mà tác phẩm này đã soi rọi vào tâm hồn em.

----- **Hết** -----

Thí sinh không được sử dụng tài liệu.

¹ Viễn Phương tên thật là Phan Thanh Viễn sinh tại An Giang. Thơ của ông dung dị, cảm xúc sâu lắng thiết tha, ngôn ngữ thơ đậm đà màu sắc Nam Bộ.

HƯỚNG DẪN CHẤM

A. YÊU CẦU CHUNG

- 1.HS xác định đúng trọng tâm yêu cầu của đề ra. Kiến thức vững vàng, chính xác.
2.Nắm vững phương pháp làm từng dạng đề (câu hỏi) cụ thể.
3.Hành văn trôi chảy, linh hoạt, sáng tạo. Trình bày bài viết sáng rõ, sạch, đẹp.

B. ĐÁP ÁN VÀ BIỂU ĐIỂM

Câu/Ý	Nội dung cần nêu	Điểm
I	ĐỌC HIỂU	
I.1	- Các từ láy: <i>lặng lẽ, dịu dàng, bát ngát, thơm tho</i>	1,0
I.2	- <i>Hương đời mẹ ướp cho con</i> : Mẹ luôn dành những gì tinh túy, đẹp đẽ nhất cho con. -> Câu thơ thể hiện tình yêu thương vô bờ bến của mẹ dành cho con cái cũng như lòng biết ơn của người con với mẹ.	0,5 0,5
I.3	- Biện pháp tu từ ẩn dụ: + <i>đóa hoa thơm</i> : con khôn lớn, trưởng thành + <i>lắt lay chiếc bóng</i> : gợi sự già yếu, cô đơn, thâm lặng của mẹ - Tác dụng: + Tăng sức gợi hình, gợi cảm cho sự diễn đạt + Khắc hoạ rõ nét sự hi sinh thâm lặng của mẹ đằng sau sự trưởng thành của mỗi người con.	0,5 0,5
II	LÀM VĂN	
1	Suy nghĩ về ý kiến: <i>Trong vũ trụ có lắm kỳ quan nhưng kỳ quan đẹp nhất là trái tim người mẹ.</i> <i>Yêu cầu</i> : HS biết cách viết một bài văn NLXH bày tỏ ý kiến của mình về một tư tưởng đạo lý; bố cục bài viết rõ ràng, mạch lạc; biết cách vận dụng lí lẽ và dẫn chứng để bảo vệ quan điểm của mình.	
	<i>Các ý cần nêu</i> : 1. Dẫn dắt, nêu vấn đề cần NL	0,5
	2. Giải thích ý kiến - <i>Kỳ quan</i> : là công trình kiến trúc hoặc cảnh đẹp đến mức kỳ lạ, hiếm thấy. - <i>Trái tim người mẹ</i> : là tình cảm, tình yêu thương vô bờ bến của mẹ -> So sánh kì quan vũ trụ với trái tim người mẹ, Bersot nhấn mạnh sự tuyệt vời, lớn lao của tình mẹ đẹp đẽ hơn tất cả mọi kỳ quan mà thiên nhiên hay con người tạo ra.	1,0
	3. Bình luận vấn đề - Vũ trụ có vô vàn kỳ quan khiến con người trầm trồ ngưỡng mộ. (<i>Dẫn chứng</i>) - Kỳ quan đẹp nhất là trái tim người mẹ vì không gì lớn lao, cao quý và thiêng liêng hơn tình mẹ. + Mẹ âm thầm hi sinh để dành cho con những gì tốt đẹp nhất. (<i>Dẫn chứng</i>) + Mẹ yêu thương, bảo bọc, chăm sóc, dạy dỗ con vô điều kiện. (<i>Dẫn chứng</i>) + Mẹ là điểm tựa tinh thần, là động lực tiếp thêm sức mạnh cho con trên hành trình dài rộng của cuộc đời. (<i>Dẫn chứng</i>) * Hướng dẫn chấm:	0,5 3,0

	<i>Nếu thí sinh chỉ nêu và phân tích được ý mà thiếu dẫn chứng hoặc dẫn chứng thiếu chọn lọc/không phù hợp thì đạt không quá 2/3 số điểm của mỗi ý.</i>	
	4. Liên hệ thực tế - Rút ra bài học: - Tuy nhiên, không phải ai trong cuộc đời cũng may mắn được sống trong tình yêu thương của mẹ, vẫn còn những đứa con bất hiếu, những bà mẹ bỏ rơi con cái của mình. Những hành động đó cần lên án, phê phán. - Nhận thức: Biết trân trọng, nâng niu tình mẹ, định hướng lối sống đúng đắn - Hành động: Hiếu thảo, quan tâm, chăm sóc mẹ, nỗ lực học tập, rèn luyện để xứng đáng với tình cảm của mẹ.	0,5 0,5 0,5
	5. Trình bày sáng rõ; bài viết thể hiện sự sáng tạo (ý tưởng, câu từ)	0,5
2	Ánh sáng riêng từ bài thơ “Mẹ” của Viễn Phương	
	1. Dẫn dắt, nêu vấn đề	0,5
	2. Giải thích: - <i>Tác phẩm lớn</i>: tác phẩm có giá trị cao về nội dung, nghệ thuật được mọi người thừa nhận và có sức sống lâu bền với thời gian. - <i>Ánh sáng riêng</i> của tác phẩm: là tư tưởng, tình cảm, hình thức nghệ thuật độc đáo in đậm dấu ấn, phong cách riêng của nhà văn được chuyển vào trong tác phẩm. - <i>Không bao giờ nhòa đi</i>: không phai nhạt, không thể mất đi, nó được khắc sâu và trở thành ánh sáng của tâm hồn -> Ý kiến của Nguyễn Đình Thi đã khẳng định sự tác động mạnh mẽ của tác phẩm văn học: thức tỉnh tâm hồn con người, hướng con người những điều tốt đẹp nhất.	1,5
	3. Chỉ ra <i>ánh sáng riêng</i> trong bài thơ và sự <i>chiếu rọi</i> của nó vào tâm hồn - HS có thể triển khai, trình bày vấn đề theo nhiều cách khác nhau nhưng phải chỉ ra được <i>ánh sáng riêng</i> của bài thơ cũng như sự tác động của nó đối với bản thân mình. - Ánh sáng riêng trong bài thơ + Về nội dung: Hình ảnh người mẹ gắn liền với hoa sen (<i>lặng lẽ, thơm tho</i>); mẹ tần tảo, vất vả hi sinh vì con (<i>giọt máu, dòng lệ, mẹ uớt, lắt lay chiếc bóng, nắng quai chiều hôm</i>); lòng biết ơn của con với mẹ và niềm xót xa khi mất mẹ (<i>con thành đoá hoa thơm, chân trời gió lộng, mẹ lìa xa cõi đời, thành ngôi sao trên trời</i>) -> Bài thơ là niềm xúc động khôn nguôi của người con cùng lòng biết ơn sâu sắc khi nghĩ về tình yêu thương và sự hi sinh của mẹ. + Về hình thức: Ngôn từ, hình ảnh giản dị, mộc mạc và mang tính biểu tượng; giọng điệu nhẹ nhàng, sâu lắng, sử dụng kết hợp nhiều biện pháp tu từ (so sánh, ẩn dụ, đối...) - Sự tác động của ánh sáng ấy đến tâm hồn em + Thấu hiểu được những nhọc nhằn, hi sinh cũng như tình yêu thương của mẹ + Bày tỏ lòng biết ơn bằng những cử chỉ, hành động thiết thực	6.0
	* Hướng dẫn chấm: - Điểm 5,0 – 6,0: Thí sinh phân tích thấu đáo bài thơ trên cả hai phương diện nội dung và nghệ thuật; biết khái quát, làm nổi bật sự tác động của tác phẩm đối với tâm hồn - Điểm 4,0 – 4,75: Thí sinh phân tích được giá trị nội dung và nghệ thuật của bài thơ; chỉ ra sự tác động của tác phẩm đối với tâm hồn nhưng chưa thật cụ thể, sâu sắc.	

	- Điểm 3,0 – 3,75: Biết bám vào bài thơ để phân tích làm rõ vấn đề nhưng chưa thấu đáo, trọn vẹn. - Điểm 2,0 – 2,75: Phân tích các ý còn sơ sài, chưa làm rõ vấn đề. - Điểm 1,0 – 1,75: Phân tích sơ sài, không bám sát vấn đề hoặc phân tích lệch trọng tâm. - Điểm 0 – 0,75: Không phân tích hoặc chỉ đáp ứng được 1-2 ý phụ.	
	4. Khái quát, nâng cao vấn đề. - Đây là ý kiến đúng đắn, khẳng định giá trị của tác phẩm văn chương đối với cuộc sống. - Đề tạo nên ánh sáng riêng cho tác phẩm, nhà văn cần có tài năng và một tâm hồn trong sáng, trái tim giàu cảm xúc; bạn đọc cũng cần trang bị kiến thức, vốn sống để nhận ra ánh sáng mà nhà văn gửi gắm trong tác phẩm.	1,0
	5. Trình bày sáng rõ; bài viết thể hiện sự sáng tạo (ý tưởng, câu từ...)	1,0

